

Näringsdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (jordbruksministrarna) den 16 juli 2018.

Kommitterad dagordning

Ansvarigt statsråd: Sven-Erik Bucht

Icke- lagstiftande verksamhet

3. Ordförandeskapets arbetsprogram

– Föredragning av ordförandeskapet.

På jordbruksområdet kommer ordförandeskapets arbete att domineras av förhandlingen om den framtida gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) efter 2020. Vidare kommer direktivet om otillbörliga handelsmetoder i livsmedelskedjan att fortsätta förhandlas under hösten.

Förhandlingarna om en ny spritförordning fortsätter med trepartssamtal. Målsättningen är att nå en överenskommelse under senare delen av hösten.

På skogsområdet kommer det österrikiska ordförandeskapet bland annat att samordna EU:s deltagande i FN-organet FAO:s globala skogskommitté och sondera möjligheterna för fortsatta förhandlingar om en europeisk skogskonvention. Andra relevanta akter omfattar hur EU kan motarbeta avskogning, FN-skogsforum samt översyn av EU:s skogsstrategi och handlingsplanen för FLEGT.

Vad gäller djur-, livsmedels- och växtområdet fortsätter arbetet med implementeringen av djurhälsoförordningen och förordningen om offentlig kontroll som antogs under 2016 respektive 2017. De överenskomna förordningarna om läkemedel i foder samt veterinärmedicinska produkter kommer att färdigställas.

Den föreslagna förordningen om transparens och hållbarhet i livsmedelskedjan kommer förhandlas. I förslaget föreslås förändringar, med syfte att öka transparensen, i flera olika lagstiftningar inom livsmedelsområdet.

På växtskyddsområdet fortsätter det implementerande arbetet med växtskyddsförordningen. Även förberedelserna för FN:s internationella år för växtskydd kommer intensifieras.

På fiskesidan avser ordförandeskapet att i sedvanlig ordning fokusera på fastställande av fiskemöjligheter för nästkommande år, varav flera fastställs i förhandlingar med tredjeländer och inom ramen för regionala fiskeförvaltningsorganisationer. Även de tvååriga fiskemöjligheterna för djuphavsarter kommer behandlas. De fleråriga förvaltningsplanerna för västra Medelhavet och EU:s västliga vatten kommer vara föremål för fortsatt arbete.

Vidare har ordförandeskapet för avsikt att fortsätta diskussionerna gällande kontrollförordningen och den framtida Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF).

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan har inte tidigare varit föremål för samråd med EU-nämnden eller information i MJU.

Lagstiftningsöverläggningar

(Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

4. Reformpaketet för den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2020;

- a) Förordningen om de strategiska planerna för den gemensamma jordbrukspolitiken
- b) Förordningen om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken
- c) Förordningen om en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter

- *Föredragning av kommissionen.*
- *Meningsutbyte.*

Förslagets innehåll:

Kommissionens lagstiftningsförslag om reform av den gemensamma jordbrukspolitiken, GJP, efter 2020 presenterades den 1 juni 2018. Reformpaketet består av tre förordningsförslag.

Kommissionen föreslår att medlemsländerna för perioden efter 2020 ska få ett större ansvar för att utforma politikens genomförande. Varje land ska ta fram en strategisk GJP-plan som omfattar både pelare 1 (inkomststöden) och pelare 2 (landsbygdsprogrammet). I planen ska länderna genom val av åtgärder och budgetallokering redovisa hur de allmänna och specifika målen ska kunna uppfyllas.

Politiken föreslås i högre grad bli resultatorienterad och en uppföljning ska ske mot de angivna målen genom ett antal indikatorer.

Kommissionen föreslår reduktion och takbelopp för höga stöd. De stöd som dras in föreslås omfördelas till mindre jordbrukare eller till pelare 2. Det särskilda stödet till unga finns kvar på liknande sätt som i nuvarande programperiod. Kommissionen föreslår även en viss utjämning av stöden mellan medlemsländerna.

Budgeten till landsbygdsprogrammen minskar med ca 15 procent. Kommissionens föreslår att huvuddelen av detta ska kompenseras genom ökat krav på nationell medfinansiering.

För att få del av stöd krävs att lantbrukaren följer ett antal grundvillkor. Dessa motsvaras till stora delar av nuvarande tvärvillkor och förgröningsstödet. I den första pelaren föreslås även ett miljöprogram med ettåriga miljö/klimatersättningar.

Reglerna för kopplade stöd till produktionen förändras marginellt. Det blir obligatoriskt för länderna att införa ett riskhanteringssystem. Det innebär att medlemsländerna i sin strategiska plan ska redovisa vilka åtgärder landet har för att hantera jordbrukets risker.

Kraven på framtagande av den nationella GJP-planen är omfattande men det finns en del förenklingar. Exempelvis blir det möjligt att ta bort systemet med stödrätter och medlemsländerna får fastställa vilka arealer som ska vara stödberättigade. Angående revision föreslår kommissionen att principen om en modell med samordnad granskning införs, ”single audit”, i syfte att undvika icke samordnade, överlappande kontroller och revisioner.

Inför jordbruks- och fiskerådet den 16 juli har ordförandeskapet föreslagit att diskussionen ska ha fokus på förenkling och subsidiaritet i förhållande till lagförslaget.

Förslag till svensk ståndpunkt:

I linje med regeringens prioriteringar om en minskad ram för EU-budgeten, genom minskade anslag för jordbruksstöd, välkomnar regeringen att vissa neddragningar gjorts i GJP. Ytterligare neddragningar är dock nödvändiga.

Regeringen är positiv till kommissionens ansats att ge medlemsländerna en ökad flexibilitet i genomförandet samt att politiken i högre grad än i dag ska vara resultatorienterad. De föreslagna målen för den gemensamma jordbrukspolitiken är rimliga och fungerar som en utgångspunkt för en fortsatt diskussion. Det är även positivt att de båda pelarna ses som en helhet och får gemensamma mål.

Kraven vid utformning av GJP-planen är alltför omfattande och det krävs ytterligare förenklingar. Regeringen driver en budgetrestriktiv linje och anser att effektivisering och förenkling behöver vara en av de centrala delarna i att göra rätt åtgärder men med mindre resurser. Kommissionen bör bland annat säkerställa att modellen med samordnad granskning införs, ”single audit”, i syfte att undvika icke samordnade, överlappande kontroller och revisioner.

Regeringen är positiv till kommissionens ambition att stärka GJP:s klimat- och miljönytta. Regeringen är dock tveksam till kommissionens förslag om utformning av grundvillkoren för jordbrukarstöd. Ett ökat fokus på riktade åtgärder på miljö- och klimatområdet är mer effektivt än generella åtgärder. Regeringen anser att det är viktigt att stöden utformas på ett sätt som inte resulterar i att lågt ställda nationella klimat- och miljökrav skapar konkurrensfördelar för enskilda medlemsländer. Regeringen är även tveksam till att grundvillkoren ska gälla ersättningar i pelare 2.

Regeringen är kritisk till kommissionens förslag om omfördelning av stöd från större till mindre jordbruk. Förslaget leder till en mer krånglig politik och regeringen bedömer att det kan leda till sämre måluppfyllelse. Regeringen anser att det behöver vara frivilligt för medlemsländerna att införa takbelopp eller reduktion av höga stöd.

Regeringen är uppmärksam på kommissionens förslag angående fördelning av budgetmedel till den första respektive andra pelaren. Förslaget innebär en betydligt större minskning av budgeten till pelare 2 jämfört med pelare 1. Det är viktigt att reglerna utformas på ett sätt som ger incitament för en överföring från pelare 1 till pelare 2. Därigenom kan målen för GJP lättare uppnås.

Regeringen är positiv till kommissionens förslag om en utjämning av stöden mellan medlemsländerna. En utjämning av stöden bör dock innebära att medlemsländerna rör sig mot det genomsnittliga stödvärdet, som dock fortsatt är för högt. Regeringen är även positiv till förslag som innebär förenklingar. Några exempel är möjligheten att välja bort stödrättssystemet och att i större utsträckning definiera vad som är stödberättigad mark i respektive land.

Regeringen är även positiv till kommissionens ansats om att kunskap, innovation och digitalisering i högre grad ska genomsyra politiken. En effektiv kunskapskedja för jordbruket och landsbygderna är centralt för att stärka jordbrukets och landsbygdernas konkurrenskraft och miljömässiga hållbarhet. Det innebär även ökade möjligheter för att minska beroendet av inkomststöd.

Regeringen är positiv till det fokus som kommissionens förslag lägger på unga jordbrukare. En central fråga är även att säkerställa lika konkurrensvillkor för svenska jordbrukare i utformningen av nya GJP.

Regeringen anser att fortsatt marknadsorientering av GJP är central. Regeringen anser därför att omfattningen på de produktionskopplade stöden och marknadsinstrumenten ska begränsas. Regeringen är också preliminärt kritisk till det obligatoriska kravet på riskhanteringsåtgärder i den strategiska planen.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan var föremål för överläggning med miljö- och jordbruksutskottet den 14 juni 2018 och samråd med EU-nämnden den 15 juni 2018.